917

مجید غفوری.

قزل بایراق

ئه‌ی کوڭل! کیڭ بول، طارقما!..
سوی خلق حریتن،
ایزگو یولدن چیتکه چقما!..
شول سینڭ قدیستڭ.
بولسه کوڭلڭ کیڭ، صیبارسڭ،
«ته‌ڭری‌نڭ کیڭ دنیاسی»
بو شعرلرنڭ شوشی بولسون-
دیه‌ن «بسم‌الله» سی.

ناشری: ورثهٔ حسینیه کتبخانه‌سینڭ اوفا شعبه‌سی.

اوفا «شرق» مطبعه‌سی.

УФА
Электро-Типографія „ВОСТОЧНАЯ ПЕЧАТЬ"
1917 г.

32

مجید غفوری.

محترم یوسف افندی آقچورا احبابلرینه.
مجید غفوری. ١٨١٨ نجی سنه سینتیابر ٢٦.
«اوفا».

4578
A 3264

قزل بایراق.

ئەی كوڭل! كیڭ بول، طارقما!..
سوی خلق حریتن،
ایزگو یولدن چیتكه چقما!..
شول سینڭ قدیستڭ.
بولسه كوڭلڭ كیڭ، صیبارسڭ،
«تەكبری‌نڭ كیڭ دنیاسی»
بو شعرلرنڭ شوشی بولسون-
دیمن «بسم‌الله» سی.

ناشری: ورثۀ حسینیه كتبخانه‌سینڭ اوفا شعبه‌سی.

УФА
Электро-Типографія „ВОСТОЧНАЯ ПЕЧАТЬ"
1917 г.

اوفا «شرق» مطبعه‌سی.

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPANESİ

KAYİT No. 4578

YER No. A. 3264

قزل بایراق

قارا سین آلغا! کورەمسك آنده:
قزل بایراق نی بویالغان قانغه،
کوچلی، اشچیلر کوتەرگان آنی،
بویالغان آڭـا شهیدلار قانی.
حرلك، تیگزلك آنڭ شعاری،
همه بایراقـدن طورا یوغاری.
شونده حقیقت، شونده چن ایمان،
قوزغال اشچیلر!. طاڭ قالسون جهان.
اینـکـان تجسم خلق نڭ کوچی،
بو قزل بایراق شونڭ بیلـگوسی.
قوزغال اشچیلر، دشمان جیڭلسون،
کوچ کمه ایکانن بار دنیا بلسون.
قارا کوچلـرگه قارشی طورغان اول،
بیردی بویولده میلیون قربان، اول.
بتون قارا کوچ آندن جیڭلدی،
شونکچون بوکون یوغارلی ئاندی.
بوکون پاطشا اول بتون دنیاغه،
آڭا نیندی کوچ قارشی طورا آلا؟.
یغلـدی ایندی باشقه ئەلەملر،
جیڭلدی ایندی ظالم ئەدەملر.
ئەی قزل بایراق نور بیر جهانغه!،
ئەیده اشچیـلر آلغه و آلغه.

۱۸ نچی آپریل

حریت ایرته‌سی.

طوردم ایرته‌ن. کون ماتور، بالقوب طورا،
سایراشا قوشلر، ئه‌ده‌ملر چقرا.

گویه کوکدن ییر یوزینه نور یاوا.
نیك بولای بو، نه‌رسه بولغان دنیاغ؟

بر ده به‌یره‌مسز وقت، بایره‌م کونی،
آغلا آلغه کشیلر توُر کومی.

شادلغمدن بلمیه‌ن نی اشله‌رگه‌ده،
بلمیه‌ن طوقتارغه‌ده، کیته‌رده.

ئه‌ی خلق شاد!.. هه‌مه‌سی اوینی کوُله،
قارشیدن یالتلاب قزل بایراق کیله.

بر قاریه‌ن بو خلقنك شادلغن،
بارچه حسرت، قایغودن آزادلغن.

اشچیلرنك ایرلری هه‌م قزلری -
جرلیلر بردن آزادلق جرلری.

جرلیلر بردن بولار شادلق بله‌ن،
برسی برسن قوُتلی آزادلق بله‌ن.

مین صوریم: «بو نیندی شادلق، نیندی اش!...
- پادشاه‌نك تختی جیمرلگان، ایمش.

بار ظالملر زیر-زبر کیلگان ایمش،
بار یاوزلر تورمه‌گه کرگان ایمش،

بتکان ایکان بو اسارت زنجری
جرلانا ایکان شوڭا «حریت» جری

بلدم اشنك اصلن، ایندی بتدی‌گه‌ب،
مینده جرلیم شادلغمدن برگه‌له‌ب.

«قانلی بایراقلار» یوغاری سلکنه،
سوینچندن یه‌ش یوره‌کلر جیلکنه.

اونتا آلمامه‌نگی بو شادلق کونن،
«یه‌شه‌سون چن حریت» آفتق سوزم.

کوڭلگه

ئه‌ی کوڭل! کیك بول طارقما!.. -
سوُی خلق حریتن.

ایزگو یولدن چیتکه چقما، -
شول سینك قدسیتك.

بول قویاش، یاقترت جهاننی،
نور چه‌چلسون تیب تیگز،

بول شولای سین کیك ایمانلی
قالمسون اول «سزده»، بز».

بولسه کیك کوڭلك، صیپارسك،
«ته‌ڭرینك کیك دنیاسی»

بو شعرلرنك شوشی بولسون -
دیه‌ن «بسم الله»سی.

آزادلق حرمتینه.

نیندی بر شادلقلی یاقتی؟!.. اوٗنمی بو، یاتوٗشمی بو؟..
تهکری نڭ قدرت قولی برلهن قیلنغان اشمی بو؟
یاپ یاشا چیکسز قارانغی، قورقنچلی تون ایدی،
بار خلق مظلوم ایدی، مسکین ایدی، محکوم ایدی.

شول قارانغیلق اچنده قچقرو ممنوع ایدی،
قوزغالورغه، ئزلهنورگه هیچ رخصت یوق ایدی.
یوقلاتوب، ایل اوستنی باصقان ایدی آلباستیلر،
نور بلهن بزنڭ آراده بار ایدی طاشدن دیوار.
یاقتیلق ئزلهب قولڭنی صوز دیسهڭ معیوب ایدڭ،

ئلله کم بولساڭده صان یوق، سین همان بر چوب ایدڭ.
اشچیلرنڭ حملهسی برلهن واتلدی طاش دیوار،
حریت شوندوق بوٗتوٗن دنیاغه کورسهتدی دیدار.
توشدی قوللاردن، آیاقلاردن اسارت چابری،
بار کشیگه تیب تیگز توشدی عدالتنڭ نوری.

نیشلهرن بلمی خلق، آنده ماتورلق شونده یهم،
اول قارا کوچلر جهنمگه یغلدی یوز توبهن.
ای «ایرك» سین ایت تجسم، گوٗل یوزڭدن بر اوبیم
کوب کشیلردن سینی کوتکان عاشقنڭ برسی مین.

قورقماڭز.

قورقماڭز!... شیطان طاڭی توگل، بو چن، حق طاڭ آطو،
شبهه یوق، مطلق حرامدر، بر مینوت یوقلاب یاطو.
حقاق آلدنده خلق سجده قیلوب- ایتکاچ یمین،

ایندی شیطانلر طوزاغندن خوف یوق، سین امین.
شبهه گه، قورقورغه یول یوق، همه نرسه آب آچق،
ایندی حقڭ بار چغارغه، قورقما، طور، میدانغه چق!....

کیتدی اوستدن اول قارانغی پردهلرنڭ همهسی،
بتدی قوللقلار، بوگون سز، تیك خدانڭ بندهسی.
ایندی حریت قولڭده، طوتده، اچقندرمه تیك،
اول «قزل گوٗل» اوستینه توزان وکر قوندرما تیك.

اول «قزل گول» نازلی گولگه تیمهسون دوشمان قولی،
صوز دیسه پچراق قولن، شونده اوق آڭار کیل آرقلی.
«چیت کشی سین، کیت! » دیورگه، هیچ کشینڭ حقی یوق،
اوشبو ایندی «حریت» هم اوشبو ایندی کیك «حقوق»..

ایرکلی کوننلر.

ئهی قویاش آرتدر نورڭنی؛
یر یوزن تیزرهك ئورت!..
باتما یاقترت، بار اورننی-
چهچهکلر برلهن ئوٗروت.

ئەی ماتور آی، سینده تیز طول!..
دنیا بولسون یاقتیراق،
طاغیده آرتق نورلیراق بول.
ییرگه کیل سین یاقنراق!..
کیچەکی جیل سین منتظم ایس!..
چەچەکارنی کۆلدروب،
آڭقیسون دنیاغه خوش ایس،
تورلی یاقدن بۆرکلوب.
ئەی گوزل قز، یلمایوب کۆل!..
بیر ماتورلق دنیاغه.
چەچنك آتدە ئەی قزل گۆل-
سین شولارنی سیب آڭا.
بلدکزمی نرسه ئەیتدم،
ئەی قویاش، قز، جیل وآی؟..
هەگزده بیزەنگز سز،
مین نیچك قوشدم شولای:
تاکه حریت کونده. –
نور بولوب طورسون جهان،
هر کشی کورسون بو اشنی،
هم کیترسون چن ایمان.
شول ماتورلقلر اچنده،
شادلانیم مین روحلانیم،
کوندزنده هم کیچنده –
صزلانیم، بالقوب یانیم.
ایخ کوڭللی، نیندی شادلق؟!..
شونده طورساق برگەلەب.
مەڭگیگه کیتسون آزاداق،
مین قالیم شونده ابد.

ایکمەك!...

«ایکمك!... ایکمك!...» دیب اورامالارغه آطلغان کملر اول؟..
آچ طوروب یوزلری صارغایغان وصولغان، کملر اول؟...

بر صنق ایکمکنی تللرده همان تسبیح ایتوب،
«ایکمك!... ایکمك!...» دیب اورامده قچقرنغان کملر اول؟...

نیندی تاٴثیرلی طاوشلر؟!... صاف یورەکلارنی اۆزه،
بۆ رەوشلی قچقرورغه مجبور اولغان، کملر اول؟..

آچ بالالارن جلاتوب، اۆیلرنده قالدروب،
اۆن کوتوب کونلر بوینچه، مونده طورغان کملر اول؟...

طول خاتونلر، آچ یتیملرنڭ آوازی - طاوشی اول،
بر طویارغه ئەرنشوب، ئزلی آلار بر ایزگی یول.

صوورلوب بایلار طرفندن آلارنڭ قانلاری،
چاق طوروب قالغان آلارنڭ تەنلرنده جانلاری.

کوچ بلەن دنیا کرتوچیلر، شولار: «ایکمك!...» دیلر،
اش بلەن بار دنیانی مسعود ایتوچی اشچیلر...

بتسون صوغش!

بز ابرکلی، بز غرازدان، همه بز شاد، بز آزاد.
تیك‌ده نه آندا همان قان، قورقنچ؛ کون، تون جهاد،

مونده بز کشیلك ساتوب: «هرکم تیگز بولسون!...» دیمز،
آنده شهرلر، آولار یر بله‌ن بولغان تیگز.

مونده حریت آوازی یرنی، کوکنی یاڭغراتا،
آنده بزنڭ کوب طوغانلر تیلمروب تلسز یاتا.

آنده حسرت، آنده قایغی، آنده قان هم کوز یه‌شی،
آنده ملطق، آنده سونگی، آنده تیك طوب یه‌درسی.

آنده‌غی بزنڭ طوغانلر طوب آتابر بر سینه،
قریلا آنده نیندی جانلر، قانلری یرگه سڭه.

اول طوغانلرنڭ قولن چیشیك، آلار بولسون آزاد،
قچقرق بز بر یولی: «بتسون صوغش!...، بتسون جهاد!»...

شهیدلر روحینه.

کوره آلمی یاقتی کون
جه‌یده وقشده،
شهید بولدڭز-
قانلی صوغشده.
قایغو هم حسرت -
بله‌ن چولغانوب،
شهید بولدڭز،
قانغه بولغانوب.
گناه‌سز کوینچه-
کوب عذاب کوروب،
فایده‌سز یرکه -
اینتگوب یوروب.
سزنڭ بالالار-
یتیم قالدیلر،
به‌رم کوننده -
جایلر شولار.
توگه‌لر، کوز یه‌شن-
سزنی صاغنوب،
اوچاردای بولوب
قوشدی قاغنوب.
رحمت یاودرسون -
سزگه بر خدا.
به‌یرم کوننده-
بزدن بر دعا.

بالا آنا.

بالا ـ قایده اول ئەتکەم؟ . . . اول قایتەی نیگه؟ . . .
صاغندم مین آنی، قسایتسون اول، قایتسون.
ئەیتچی ئەی آنام! نیك قایتەی هەمان؟ . . .
صاغندم مین آنی، قایتسون اول قایتسون.
آنا ـ قایتماس اول بالام، اول بیك یراقده! . . .
صوغش یـیرنده ـ یوری بو چاقده.
کیتدی اول کوبدن، ایکی ـ اوچ یل بولا،
قایتارمیلر آنی، اول قایتەی شوگا.
اوزبده بزنی، اول بیك صاغنغان،
« صاغندم سزنی » دی خط یازا شوندن.
عەری بولسه قایتور بر زمان،
« ئـولمەسون ئەتکەم » دیك، صورا اللهدن.
بالا ـ کم صوغا آنی؟ . . . اول نیك صوغشا؟ . . .
آلای صوغشوغه کملر صوك قوشا؟ . . .
آنا ـ کملردر بلمیم، کوچلەب قوشالار،
یالغز توگل اول، کوب آنده آلار.
« قایتسون » دیب ئەیتورگه ـ برده یارامی،
بزنك سوزلرگه هیچ کم قارامی.
قایتور بر وقت، ایسان ـ صاو بولسه،
بر خدای قوشوب صوغش طوقتالسه،
« صوغش بتسون » دیك، صورا اللهدن
ایسان ـ صاو بولسه، قایتور برزمان! . . .

حریتکه قارشی طورو چیلرغه.

حقیقتنی ئەیتور چاق ـ
تیك طورو بیك زور گناه.
خلق مسکین اوینچاق،
کم کوچلی شول بولدی آله.
خلقنك «ابرك»ن آلوب ـ
آفرین ـ آفرین باصالار،
«آلغه بارمیم مین» دیسەك ـ
آرطده توتوب آصالار.
چن سوزنی ئەیتوچیگه ـ
دنیا طار، تل کورمەله،
«بتسون صوغشلار!» دیسەك
یابالار توتوب تورمەگه.
ایکی خلق آراسن ـ
قانلی پەرده قابلاغان.
مسکین ئەدەم بالاسن ـ
کملر صوك جلاتماغان؟ . . ـ
ییتەر ایندی آلداشو! . ـ
یوق! بو بتەرگه تیوش.
بارسون ئەنه اوزاری ـ
کیرەك دیسەلر بو «اش».
خلق قولی کوتەرگان ـ
«قزل بایراق» آوماسون.
پچراق قوللار پچراتماسون،
انسانیت دنیاسن.

١٩١٧سنه انچی آوغوست.

«آژداها»

(کارنیلوف فتنه‌سی مناسبتی بله‌ن یازلغان ایدی).

حریت بایراغی‌دو توتقانمز،
ئه‌یده شول یولده توگلسون قانمز،
قزغانچ توگل بتون مال ـ جانمز،
اهل حریت تاغن قوزغالگز! . . .
باش کوته‌زمکچی بولا دوشمانگز . . .

باقچی! دوشمان اولمه‌گان، اول قوزغالا،
حریت یمشن خلقدن قزغانا،
آفرین، آفرین قاندی قلچن قولغه آلا.
اهل حریت تاغن قوزغالگز ! . . .
باش کوته‌رمکچی بولا دوشمانگز . . .

حریت امان آلار جیگمه‌کچیلر،
قول ایتوب، بزنی همان ایزمه‌کچیلر،
اوزلری تله‌گانچه تیك جیگمه‌کچیلر.
اهل حریت تاغن قوزغالگز!..
باش کوته‌رمکچی بولا دوشمانگز!...

قانلی بایراقلارنی تکرار قولغه آلیق،
اول یاوز دشمانغه قارشی قوزغالیق،
حریت جرلارنی جرلاب باریق،
اهل حریت طاغن قوزغالگز!...
باش کوته‌رمه‌کچی بولا دشمانگز؟

مه‌نگی‌گه ئوترلسون اول زور «آژداها»،
باش کوته‌رمسلك بولوب بو دنیاغه،
بو خلقلارغه بیرلسون چن بها.
اهل حریت طاغن قوزغالگز!...
باش کوته‌رمه‌کچی بولا دوشمانگز...

تاتار بایراغی.

دورت یوز یل بوبی   تحقیر ایتلگان،
تاتارنگ «طو» وی   بو کون ئلنگان.
دورت یوز یل بوبی   حبسده تورغان
تاتارنگ «اوی» ی   بو کون قوتلغان.
دورت یوز یل بوبی   نیلر کورمه‌دك
توزدك، چدادق   همان ئوامه‌دك.
قانلی بغرمز   یاندی، صزلادی،
امید بایراغی   همان صنمادی.
صاقلانوب کوگلده   صنمی کیلدی اول
بو کون ئلنگان   «بایراق» ئه‌نه‌شول.
تکرار ئلنگان   بایراق ایندی آوماس،
تاتارنگ اسمی   مه‌نگی یوغالماس.
باشقه بایراقلر   بله‌ن بر صافدن
بارسون بو بایراق ــ   آلسون بته‌مس دان.

یول.

طابمادم مین دنیاده اقناع ایته‌رلك بر اصول،
همه صوللر بیندن اوگدر، چونکه مین صولدن‌ده صول،
مین شوگار منسوب توگل هیچ بر سیاسی فرقه‌گه،
ئلله نیندی مسئولیت یوکله‌میم دیب جیلکه‌گه.
مین بار المیم بنده‌لر صالغان وصزغان یول بله‌ن،
چیکله‌نه آلمیم هیچ وقت ترتیب، نظام، قانون بله‌ن.
هیچده تحدیدسز وچیکسز حریتنی مین سویه‌م،
شوندی عاوینی ازام ده‌م شوگارغه جیلکفام.

اول کم؟

« دوشمانم» دیب، سین ھەزر چەنچوب اوترگەن یندە کم؟
کوکرەگندن قان آغوب، آلدڭدە یاتقان گەودە کم؟

نەرسەڭز اورتاق ایدی صرڭ، ھەم بلمسڭ کملگن؟..
یوق آنی سین بلمیسڭ، اوچراشدڭز سز تیك بوكون.

بیك «شەب» ایدڭ، نقلی چ نچدڭ، طاشلادی اول دنیانی.
اویلا ایندی: موندن اوّل قایدە کوردڭ سین آنی؟...

اول غربدن، سین شرقدن اوشبو بیرگە کیلدڭز،
«کم ئلك اولگرسە شول اُترو تیوش» دیب بلدڭز؛

اشنڭ اصان اویلی آلمیسز: دیمسز «نیك بولای؟».
ایرك ڭزنی طارتوب آلغانلاردە، قوشقانلار شولای.

ایندی سین آلدڭدەغی جانسز کشیگە بر قارا:
قزغانچ!. تەگەرەب یاطا، تیك کوکرەکندن قان آغا.

مین صوریم سیندن ھەزر: اوتروب آنی اوچ قاندیمی؟..
سین آنی چەنچوب اوترگاچ، دنیا بیك کیڭ قالدیمی؟.

سین شولای قوللقدە یورساڭ، دنیا کیڭ بولماس سیڭا،
بارچە اشلردن الك؛ باش بول طوغان اوز ایركڭە.

اوز قولڭدە صاقلی آلساڭ، سین ئەگر حریتڭ،
بردە چەنچمیدە صیارسڭ، دنیا کیڭ، بیك دنیا کیڭ.

« کوچ »

تمثیل

- «کوچ» مینم اسمم، شوڭار مین بارچە جاندن کوچلیمن،
مستقل مین، دنیادە تلەگان اشمنی اشلیمن...
یوق میڭا وجدان، حقیقت، مین چەبالمیم یوق بلەن!...
اھل وجدان ھەم حقیقتنی جیڭەم یوزرق بلە!...
صول قولمدە یارلغم بار، اوڭ قولمدە زور قلچ،
کوکرەگم طاشدن یارالغان، قول، آیاقلارم قورچ!...
گل کشی حقن آشیمن، صوصاغاندە قان اچەم،
یوونامن کوز یەشلری برلەن اگردە تیرلەسەم!...
«حاکم مطلق» بولوب مەڭگی طورورمن مین شولای!...
میندن اُستن باشقە کم بار؟!... یر یوزندە مین خدای!

« کوچ » شولای کوب ماقتانا طورغاچ کوبندی چاتنادی،
اچینە صیمی کوچ وقوت، بومبی توسلی شارطلادی.
شارطلادی، والچقلاری طارالدی باریبر اوستینە،
واق کیسەکلرگە بولنگاچ، قالدی زور کوچ کچکنە.
اوشبو کوچلار مستقل، ھەر برسی بر یولدن بارا.
قایدە اول برلك، طانورلق؟. چقدی زنجل اوز آرا.
شول وقتدن برلی اول کوچ حیلە برلەن اش کورە؛
کوز بویاب، اول یابونا حقلق پەردەسن اوز اوستینە.
اول شولایتوب اشلی اش، وجدان، حقیقت اسمنە،
آلدادی انسانیت دنیاسن، بزدن کولە!...

یانو.

مین کورەم: یانغان قویاشنی کون بوینچە یاقترا،
کیچکە کرگاچ یانمی باشلی، حال جیبا، طوقتاب طورا.

مین کورەمن: بر خدانیڭ آی بلەن یولدزلارن،
کون بوینچە یانسەلردە، یانمیلر کوندزلارن.

کورنە کوزگە: دنیانڭ عاشقلاری معشوقلاری،
سونەی قالمی، بر سونە کوکرەکلدە یانغان اوطلاری.

مین کورەمن: نیندی اوطدە، مەنگی یانمی بر سونە،
یانمیچە اوطسز قالو واقع بولا هر برسینە.

نەرسەگە باقسەڭدە، اول بر کون یانودن طوقتالا،
دائمی بالقوب یانودن هەمسی محروم قالا.

کون وتون سونمی، یانوب، بالقوب طورام تیك مین گنە،
بو یانو، بو طالپنو سونەس آخرسی مەنگیگە.

چونکە سونمی هر وقت بالقوب طورا کوکرەکدە اوط،
صاف محبت، چن سویودن طوقتی آمیم بر مینوت.

وجدان.

مڭ ومیلیون آقچەدن قیمتلیرەك وجدان میڭا،
وجدانمنڭ بویروغی انجیل میڭا قرآن میڭا.
سجدە، ایتمیم باشقە کوچکە، باش ایەم مین تیك آڭا؛
شول وقت کوڭلم طنچلانا، جانم راحت طابا.
باشقە هیچ کوچدن جیڭلمیم، تیك مینی وجدان جڭە،
وجدانمنی صاتمیمن آلطون، کموش هم انجوگە.
جان آلوچی عزرائیلگە طوب طوری، قورقمی قاریم،
وجدان آلدندە تمام قورقام ودر درقالتریم.
ایزگو کوچ اول: بار بوزقلقلارغە شول قارشی طورا،
تیك آنڭ نوری بلەن بارلق وجودم یاقترا.
بار توبەنلك هم خورلقدن مینی، تیك صاقلی اول،
طاب وکردن، پچرانودن بو کوڭلنی صافلی اول.
بار غذابلاردن یولوچی وجدانم ایمان میڭا،
وجدانمنڭ بویروغی انجیل میڭا، قران میڭا!...

بو گون.

اویاندم بو کون ایرتەن:
موڭلی تکبیر طاوشی آستندە،
کوڭللی، شاد و آق بەیرەم-
تجسم ایتدی قارشمدە.

مقدس، ابزگو کوچ تأثـر ـ
ایتوب بار ییرنی یاقترتقان،
الهی، سرلی تکبیر ـ
طاوشی کوکلرگه آشوب چقغان.

بیزه‌نگان توسلی ییر، کوك ـ
بار اورن بایرم توُن آلغان.
کوڭللر پاکله‌نوب سوُت کوك،
تازارغان بار گناه‌لردن.

کوڭلـگه کیلدی شول چاقده:
گویه هیچ ییرده عصیان یوق،
تمام شاداق تیره یاقده،
گویه طامچیده یه‌ش، قان یوق.

الهم بو ییر اوستنڭ ـ
مه‌نگی شول قدسیتن صاقلاب،
طور السه نی بولا ایندی؟ دیم
شولای صاف هه‌م شولای آق ـ پاك.

صوزلسه بو ماتور به‌یرم ـ
نیچه آیلار و یللرغه،
عمرلك بر بخت کیلسه،
بختسز، موڭلی قوللارغه.

موقت توشماسه کوکدن ـ،
بو ییرگه اوشبو سرلی نور،
مونه شول چاقده مین بیك شاد ـ
بولورمن، شادلغم صوزلور.

جان ـ کوندز.

ئه‌ی قویاش سون!. بولماسون کوُن،
یاکه کیت سین، چیتده یان.
ییرده بولسون هر وقت تون،
قاب قارا بولسون جهان.

یانما سین، کیت! مین یانیم تیك ـ
مه‌نگی کیتمی دنیادن،
چونکه یاقترتوچی‌غه محتاج توگل ـ
یالقنلی جان.

بیرمه اوت سین، مینده اوت بار،
بیرمه یاقتی؛ یاقتی مین.
اوت کیره‌ك بولسه آنی ـ
میندن گنه آلسون زمین.

شادلقلی کونلرنك برسنده.

قارانغی، بیك ئیله‌مسز هه‌م اوُزون توندن کوڭل یالقا،
کوُته‌سڭ نورلی طاڭنی شول وقت طاڭ یولدزی قالقا.
اوزاقده اوتمی شوندن صوڭ افقنی یاقتیلق قابلی،
بته تونگی قارا په‌رده، بولادر ئیله‌نه‌ڭ یاقتی.
راحت، شادلقلی نورلراوینی باشلی ییرده هه‌م کوکده،
اوزڭنی حس ایته‌ـڭ سین ایرکده هه‌م کیڭلکده.
اوزڭنی چوُلغاغان شادلقلی نور دنیاغه طولغانغه

کولەسڭ شادلغڭدن، بیك اوزون توندن قوتلغانغه.
قویاش چغاده آلتونلی، جای نورلر سیبەیرگه،
افقده بالقیغان نورلار توناشاییر بلەن برگه.

شولای بزده قارانغی هم ئیلەمسز تونده کوب طوردق،
کوتوب شادلقلی کونلرنی، اوزون تونلرنی اوزدردق.
وقت یتدی، تون اوتدی، اوستمزگه نورلی طاڭ آتدی،
بختلی، ایزگی، نورلی طاڭ تاتار خلقن‌ده اویغاتدی.
عصرلرچه قارانغی دنیا بزگه آق طاڭ آتدردی،
ایرکلی مطبوعات چقدی تاتارنڭ کوڭلی یاقتردی.
سیبلدی معرفت‌نورلری، پیدابولدی‌کیڭ آق یول،
بو کونده شادلانوب زور بەیرەم ایتسەك بیك اورنلی شول.

بعث.

(مطبوعات کونی مناسبتیله)

بار ایدك بز! ... بتدی بزنڭ‌بر وقت روحلر سونب،
بز یوغالدق همەبز طاب - طار احدلرگه کروب.
بار دیب ئەیتورلك ماتور، تاتار حیاتی قالمادی،
بتدی بزنڭ طاب - طازا تەنلر قبرلرده چروب:
چردی شونده بیك نفیس حساس تاتارنڭ قزلاری،
چردیلر شونده تاتار یگتلری محنت کوروب.
بتدی نام هم قالمادی شان همەسی یوغالدیلر...
اول بورونغی شان، شرفلر یەرگه توشدی سیرپلوب،

اوتدی یللر!... آتدی اوستدن یاقتی نور طولقنلاری
بز همان جانسز، همان صانسز چغوب بوامی یوروب.
نیندی ظلمت، نیندی خورلق، نیندی یەمسز طار قبر!...
«ای خدای قوتقار!...» دیدك، کوتدك بعث کوتدك حشر.
بر وقتده‌بزنڭ اوستدن اوردی اسرافیل صورن،
سیبدی بزنڭ اوستکه بتمەس، مەنگیلك حیات نورن.
کیتدی ظلمت، باش کوتەردك یەش ئولەنداى چق توشب -
یالتراب طورغان قویاشقه قارشی جم جم بالقوشب.
کیلدی رحمت برله جبریل، بیردن اوڭ یاقدن کتاب،
قولچبشلدی،تل آچلدی، بز شولای بیردك حساب.
بتمەدك بز، بز ترلدك، ایندی مەنگی بتمەبز،
ایندی یول آچلدق حقیقت‌که طابا، بز صالدق ئز.
بیك ماتور بر موڭ بلەن بزگه قاراب کملر دەشە:
«ای تاتار یەشیسڭ ایندی، مڭ یەشه، مەنگی یەشه!...»

جواب.

(.....غه)

سلکنه هەر بر تأثردن کوڭلنڭ قللری
بیك ماتور شول بیر یوزینڭ قوشلری،بابللری.
بیك ماتور بیت: کیچکی آیی، کوکدەگی‌یولدزلری،
ایس کیتەرلك بیت: فرشتەدن‌ده ماتور قزلری،
تورلی توسکه مانچلوب یاتقان، ماتور، زرر قرلری.
مەنگیدن بیرلی غرورلانوب اوطرغان‌طاولری،

قرلری، طاوارینه توشکان قویاش‌نڭ نورلری.
تورلی توسلی، تورلی ایسلی چەچکەلرنی ئەیتمەدە ـ
صاف محبت بیت آلارنڭ واقلاری‌هم زورلاری.
یرگه توشکان آی کبک آق، طـن وسرلی کوللری،
صاندوغاچلارنڭ کوڭلرن اوزوچی گوللاری.
نەرسەلر اوقماسقه ممکن موڭی یوزلرگه قاراب
بیك سویکملی تەڭری‌نڭ کرز یاشای، موڭلی قوللری.
نەرسەگه باقساڭده، آندن، بیك مؤثر موڭ آغا ـ
سلـکنه شول موڭ بلەن نچکه کوڭلنڭ قللری.
شول تأثردن کوڭلر نچـکەره، کوز یەشلەنه،
ئرته کوڭلمنی شولارنڭ چەچله طورغان نورلری.
مین شوڭا موڭلی، شوڭا شاد، مین شوڭا بولدم جلاق،
تەم طابام مین هەر وقت حسرت وشادلقدن جلاب.

***

طاش کوڭللیلـکنی، کوچنی سویمەگاچ صوڭنی اشلەیم؟
قش ایته آلمیم، چەچکـلی، یومشاق، ماتور کوڭلم جەین.

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

A-3264

بردانه بهاسی ٦٠ تین.

آلدرور اوچون آدریس:

Уфа Книжный магазинъ
Н-цы Хусаинова.

A
64